

Záznam z jednání Rady dne 10. listopadu 2014

Jednání Rady vlády pro národnostní menšiny se uskutečnilo dne 10. listopadu 2014 od 11:00 do 15:15 hodin, v tiskovém sálu – atriu, Úřad vlády, nábř. E. Beneše 4, 118 01 Praha 1.

Přítomní členové Rady: Mgr. Jiří Dienstbier (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, předseda Rady), Mgr. Adam Kalita (běloruská menšina), MgA. Světlana Lazarová (bulharská menšina), Mgr. Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Ing. Béla Szaló (maďarská menšina), Mgr. Martin Dzingel, RNDr. Petr Rojík, Ph.D. (německá menšina), Mgr. Dariusz Branny, PaedDr. Evžen Delong (polská menšina), Štefan Tišer, Ivona Parčiová, (romská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Ing. Alexej N. Kelin (ruská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Ing. Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Živojin Vukadinovič (srbská menšina), RNDr. Huu Uyen Pham (vietnamská menšina), Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D. (náměstkyně ministra, místopředsedkyně Rady), JUDr. Kateřina Kalistová (1. náměstkyně ministra kultury), Mgr. Jana Hanzlíková (náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí), Prof. Ing. Petr Drulák, Ph.D. (ministerstvo zahraničních věcí), RNDr. Petr Mužák (Kancelář prezidenta republiky), Mgr. Marian Sloboda (Filozofická fakulta UK v Praze), Mgr. Miroslava Sobková (Svaz měst a obcí ČR).

Z jednání se omluvili: Mgr. Naděžda Vokušová (slovenská menšina), Mgr. Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Mgr. David Kryška Ph.D. (kancelář Veřejného ochránce práv), Bc. Stanislav Daniel (Asociace krajů ČR), Ing. Jan Gregor (náměstek ministra financí), Andrea Krnáčová, M.A., MBA (náměstkyně ministra vnitra).

Hosté: PhDr. Václav Appl a JUDr. Blanka Bartíková (ministerstvo kultury), Ing. Hana Krýzová (ministerstvo školství, mládeže tělovýchovy), JUDr. Václav Henych (ministerstvo vnitra), JUDr. Jiří Kalašník (ministerstvo zahraničních věcí), JUDr. René Petráš, Ph.D., CSc. (Právnická fakulta UK v Praze), PhDr. Andrej Sulitka, CSc. (Etnologický ústav AV ČR), pplk. Mgr. Lumír Hendrych, RNDr. Miroslav Dědič (Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově), Mgr. Martina Štěpánková, PhDr. Mgr. Andrea Baršová, Bc. Jiří Svěrák (Úřad vlády).

Sekretariát Rady: Milan Pospíšil

Oddělení Kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny: Martin Martínek MA, Jan Kora, Mgr. Eliška Pervorska M.A., Bc. Hana Vítovská.

Program:

1. Ukrajinský konflikt a jeho vliv na společnost - podnět A.N. Kelina
2. Předpoklady pro zahrnutí chorvatštiny pod ochranu Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
3. Hlasování o pozici místopředsedy Rady za národnostní menšiny (z minulého jednání Rady)
4. Obměna zástupce ruské menšiny ve výběrové dotační komisi v programu podpory přijímání a rozšiřování informací v jazycích národnostních menšin (Ministerstvo kultury)
5. Doplnění výboru pro spolupráci s orgány samosprávy o zástupce Jihomoravského kraje
6. Materiály pro vládu od minulého jednání
 - Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2013
 - Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2013
 - Třetí periodická zpráva o plnění Evropské charty regionálních či menšinových jazyků Českou republikou

- Převod finančních prostředků na podporu rekonstrukce Muzea moravských Chorvatů v Jevišovce
- Změna statutu Rady

7. Dotační programy

8. Informace o vzdělávání žáků národnostních menšin (Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově)

9. Různé

Jednání zahájil a vedl předseda Rady J. Dienstbier. Poté členové Rady schválili program.

AD 1 UKRAJINSKÝ KONFLIKT A JEHO VLIV NA SPOLEČNOST - PODNĚT A.N. KELINA

J. Dienstbier uvedl, že A.N. Kelin poslal v srpnu t.r. členům Rady uvedený podnět. Autor v něm v první řadě naléhá, aby se Rada zapojila do řešení otázek, jež s rozhořením konfliktu na Ukrajině nastaly i uvnitř naší společnosti. Za zásadní sdělení označil, že „je morální povinností Rady přispět k tomu, aby nenávislné kampaně rozdělující společnost a ohrožující demokracii byly nahrazeny konstruktivním dialogem, přispívajícím k odstranění napětí a vzájemnému porozumění. Pokračující nečinnost Rady by jen přispívala k ohrožení dalšího směřování našeho státu.“ Na to navázal autor podnětu A.N. Kelin, vyslovil požadavek k personálnímu posílení sekretariátu Rady. Její jednání by se mělo konat v častějších intervalech. Hovořil i o absenci některých členů, a připomenul rozhodnutí zřídit internetovou komunikaci mezi nimi. Negativně hodnotil pasivitu Rady a postrádá vůli většinové společnosti hájit demokraticky postoj – zda tento stát chce demokracii nebo ne, jakou formou by Rada měla více fungovat, nebýt pasivní k problémům a otázkám národnostních menšin. Kriticky se vyjádřil k funkci veřejnoprávních médií (etický kodex v praxi nefunguje, samotné menšinové vysílání je nedostatečné, zanedbáno otevření dialogu mezi většinovou společností a národnostními menšinami). Vyslovil naději, že nově jmenovaný místopředseda Rady si tuto věc vezme za své. Upozornil na to, že od doby, kdy problémy začaly, se situace do velké míry změnila. O existenci Rady již není tak velký zájem, hlavní slovo mají podnikatelské aktivity a moc kapitálu. Nicméně by stál o to, jak by právě Rada mohla v této věci pomoci.

J. Dienstbier k otázce kapacity sekretariátu Rady informoval, že je možnost rozšířit jej o jednoho pracovníka (na základě dohody o pracovní činnosti) a lze i využít služeb případných stážistů. Rozhodující je rozpočet Úřadu vlády. Nabídl možnost uspořádání kulatého stolu, který by mohl pomoci vysvětlit, jaká je legislativní úprava ochrany menšin a jak koresponduje s krajanskou politikou. Dále by bylo možno pozvat na jednání Rady zástupce Bezpečnostní informační služby, i když je otázka, v jakém rozsahu by ten mohl poskytnout data v této oblasti. Ohledně (ne)činnosti pracovní skupiny Rady pro menšinové vysílání informoval, že v rámci Sekce pro lidská práva se formuje Výbor pro média, který má být formálně začleněn pod Radu pro lidská práva a Radu pro záležitosti romské menšiny. R. Petráš seznámil Radu s projektem NAPI, v jehož rámci je publikována řada užitečných právnických informací (kupř. Menšiny a Evropská unie – základní informace). Připomněl např. odborný posudek ve věci polských majetků v době, kdy to bylo aktuální. Fakulta má v úmyslu zřídit Centrum pro práva menšin. P. Drulák za resort zahraničních věcí ujistil, že ministerstvo se o aktuální otázky národnostních menšin zajímá, je samozřejmé, že události spojené s ukrajinskou krizí a reakce menšin také. Uvedl jako pozitivní zjištění to, že česká společnost nepokládá ruskou menšinu en bloc za trojského koně Kremlu či bezpečnostní riziko. Je si vědomo, že velká část ruské menšiny sdílí tytéž hodnoty jako česká společnost. Na druhou stranu je zde část menšiny, která je vystavena propagandě Kremlu, což je součást informační války, jež je velmi aktivně vedena Moskvou. Přislíbil, že ministerstvo podpoří Radu, co v rámci mandátu v této věci učiní. Varoval před výraznější politizací problému.

A.N. Keliň vyslovil požadavek, aby již hotové dokumenty byly obecně přístupné na internetu. Ruskojazyčné komunitě se totiž informace dostávají pouze z jedné strany. J. Dienstbier upozornil na určité úskalí ohledně autorských práv spojené s publikací dokumentů. R. Petráš přislíbil ohledně kulatého stolu spolupráci. Počítá se rovněž s tím, že publikace budou přístupné, upozornil pouze na to, že u některých publikací uveřejňovaných v akademické obci může jít o dlouhodobější termíny. Ke kritice veřejnoprávních médií se připojil ohledně romské menšiny a rasismu i Š. Tišer.

Usnesení č. 149

Rada ukládá sekretariátu, aby ve spolupráci s Právnickou fakultou UK v Praze uspořádal kulatý stůl k postavení národnostních menšin.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
23	0	0

Usnesení č. 150

Rada vítá záměr Právnické fakulty UK v Praze zřídit centrum pro práva menšin.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
23	0	0

AD 2 PŘEDPOKLADY PRO ZAHRNUTÍ CHORVATŠTINY POD OCHRANU EVROPSKÉ CHARTY REGIONÁLNÍCH ČI MENŠINOVÝCH JAZYKŮ

J. Dienstbier připomněl, že tento bod byl přesunut na dnešní jednání Rady, protože jeho autor před minulým jednáním Rady onemocněl. Text byl rozeslán členům Rady s pozvánkou na jednání (distribuován rovněž na jednání). M. Sloboda předeslal, že Výbor expertů Rady Evropy ve svém hodnocení Druhé monitorovací zprávy ČR o plnění Evropské charty regionálních či menšinových jazyků uložil referovat o chorvatštině, která splňuje podmínky ochrany pod tímto dokumentem. Před případným rozšířením ratifikace je zapotřebí nalézt odpovědi na dvě otázky s tím spojené. První je, jaký jazyk by měl být chráněn. Jde buďto o moravskou chorvatštinu, tj. tradiční nářečí bez spisovné podoby, nebo jde o tzv. gradišřanskou chorvatštinu, to je jazyk, kterým hovoří potomci imigrantů z Chorvatska z 16. století (chráněna jako Burgenlandská Chorvatština v Rakousku). Třetí možností je ochrana chorvatštiny jako takové, tj. té, již hovoří i imigranti z 90. let (v takové podobě ratifikovalo ochranu jazyka Slovensko). Druhým momentem je otázka, do jaké míry lze podporu vyjádřit, Charta je totiž rozdělena do části II, která značí obecnou ochranu, a části III, kde je ochrana detailněji specifikována. V této části je též zapotřebí vymezit tradiční území, kde je jazyk používán. To je v historických souvislostech, kdy byli Chorvaté v poválečném období vyhnáni z tradičního regionu Mikulovska, těžké. Pro část III je nutných 35 ustanovení, kde se ratifikující stát vázán povinností jazyk chránit. To je zapotřebí zkusit, včetně vymezení území ochrany.

L. Kopřivová jej doplnila informací, že moravská chorvatština neměla nikdy kodifikovanou podobu, moravští Chorvaté měli také výuku jazyka pouze do 17. století, od té doby chodili do německých či českých škol. Za chorvatskou menšinu se proto přiklání k ochraně chorvatštiny jako takové. Na průzkumu vedoucím k teritoriálnímu vymezení chorvatská menšina pracuje, jeví se jako logické vymezit toto území jako Moravu. R. Petráš upozornil na odbornou literaturu stran chorvatštiny. Také poukázal na rozdílnou právní situaci a praxi. Nabídl služby odborného týmu, kde jeden z jeho členů (doc. Scheu) je původem z Rakouska a pro srovnání s praxí v této zemi je schopen fundovaně pomoci. V. Henych z pohledu resortu vnitra poznamenal, že je zapotřebí vytvořit

analýzu dopadů na veřejnou správu, včetně finančních nákladů a určení počtu osob, jichž by se opatření týkala. Ministerstvo vnitra se v žádném případě myšlenkou rozšíření ratifikace nebrání. J. Dienstbier poznámku uvítal, s tím, že resorty vnitra spravedlnosti na základě této diskuse jistě takovou analýzu vytvoří. V první fázi je zapotřebí zjistit z hlediska legislativy, co z rozšíření vyplývá. Spíše se mu jeví jako realističtější zahrnutí chorvatštiny do II. části Charty. M. Sloboda vysvětlil, že přednesená analýza je spíše podnětem k zahájení debaty, co dál, za což mu J. Dienstbier vyjádřil poděkování.

AD 3 MÍSTOPŘEDSEDA RADY ZA NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

J. Dienstbier ke jmenování uvedl, že čl. 3 odst. 5 statutu Rady stanoví, že „Místopředsedu Rady jmenuje a odvolává předseda Rady po projednání v Radě. Jeden místopředseda Rady je z řad zástupců veřejné správy a druhý z řad zástupců národnostních menšin.“ Pro dovršení funkčnosti Rady je zapotřebí tento krok učinit, pro případy, kdy předseda Rady ani jeho zástupce za veřejnou správu není přítomen jejímu jednání. Dosavadním místopředsedou Rady za národnostní menšiny byl Ing. Igor Zolotarev, před ním byl místopředsedou zástupce slovenské menšiny. Měl by být dodržen princip rotace u menšin, z těch, kdo jsou v Radě druhé funkční období, přichází v úvahu zástupci bulharské, německé a romské menšiny. Jmenování se z možných kandidátů nebrání M. Dzingel za německou a Š. Tišera za romskou menšinu. Rada by měla hlasovat o tomto návrhu, podle tradice veřejně – aklamací (oba kandidáti se hlasování nezúčastnili).

M. Dzingel krátce naznačil, že bude usilovat o zlepšení vzájemné komunikace, a to vzájemně mezi národnostními menšinami. Podpořil jej P. Rojík, druhý zástupce německé menšiny. Š. Tišera hovořil o dialogu s většinovou společností.

Usnesení č. 151:

Rada doporučuje svému předsedovi, aby do funkce místopředsedy Rady vlády pro národnostní menšiny jmenoval Mgr. Martina Dzingela.

Hlasování:

PRO M. Dzingela	PRO Š. Tišera	ZDRŽEL SE/NEPŘÍTOMEN
17	3	2

AD 4 OBMĚNA ZÁSTUPCE RUSKÉ MENŠINY VE VÝBĚROVÉ DOTAČNÍ KOMISI V PROGRAMU PODPORY PŘIJÍMÁNÍ A ROZŠÍŘOVÁNÍ INFORMACÍ V JAZYCÍCH NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN (MINISTERSTVO KULTURY)

M. Pospíšil informoval, že podle § 7 nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, při jmenování členů výběrové dotační komise přihlíží poskytovatel k návrhům Rady. Její člen za ruskou menšinu požádal dopisem o obměnu ve výběrové dotační komisi v programu podpory přijímání a rozšiřování informací v jazycích národnostních menšin za ruskou menšinu. A.N. Kelin vysvětlil, že je to i z důvodů, že byl v dubnu jmenován do Rady. Navrhl proto v září t.r. do výběrové dotační komise paní Eugenii Číhalovou.

Usnesení č. 152

Rada bere na vědomí návrh změny ve složení Výběrové dotační komise ministerstva kultury v programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, tak, jak byl prezentován a jak je uveden v záznamu z tohoto jednání.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
22	0	1

AD 5 DOPLNĚNÍ VÝBORU PRO SPOLUPRÁCI S ORGÁNY SAMOSPRÁVY O ZÁSTUPCE JIHMORAVSKÉHO KRAJE

M. Pospíšil informoval, že předseda Rady pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje Petr Šelepa požádal o obnovení účasti práce zástupce kraje ve Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy. Podle čl. 6 statutu Rady o jeho složení rozhoduje Rada na návrh předsedy Rady.

Usnesení č. 153

Rada souhlasí se jmenováním Petra Šelepy (předsedy Rady pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje) do Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
23	0	1

Ad 6 Materiály pro vládu od minulého jednání

M. Pospíšil seznámil členy Rady s dokumenty, které od jejího minulého jednání projednala vláda. Jde o:

- **Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2013** (projednáno vládou dne 4. června 2014)
- **Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2013** (projednáno dne 16. června 2014; usnesení č. 455. V usnesení uloženo ministru vnitra zahrnout v novelizaci zákona o obcích návrh Rady z roku 2008; návrh novelizace je v současnosti ve stadiu meziresortního připomínkového řízení, které skončilo 5. listopadu t.r.)
- **Třetí periodická zpráva o plnění Evropské charty regionálních či menšinových jazyků Českou republikou** (projednáno dne 14. července 2014; usnesení č. 573; ministerstvo zahraničních věcí je požádáno zjistit, zda obě monitorovací zprávy z letošního roku byly předány generálnímu sekretáři Rady Evropy)
- **Převod finančních prostředků na podporu rekonstrukce Muzea moravských Chorvatů v Jevišovce** (materiálem se měla Rady zabývat na tomto jednání, z důvodu návštěvy premiéra Chorvatska v Praze dne 11. listopadu t.r. byla věc uspíšena; dokument byl vládou projednán dne 15. října 2014; usnesení č. 847. Znamená finanční podporu ve výši 8 351 710,- Kč *Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR* prostřednictvím rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury. Spolek požádal o podporu již v roce 2011 ve Zprávě o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2010; v roce 2016 se potom uskuteční převod finančních prostředků na zbytek I. etapy rekonstrukce, ve výši 8 364 435,- Kč; L. Kopřivová poděkovala za ochotu předsedovi Rady a jejímu sekretariátu)
- **Změna statutu Rady** (spočívá ve zjednodušení dotačního řízení; prošlo meziresortním připomínkovým řízením, připomínky byly vypořádány a dne 30. října 2014 byl připraven na jednání vlády; projednáno vládou dne 12. listopadu 2014; stejným způsobem upraveny statuty dalších poradních orgánů vlády)

AD 7 DOTAČNÍ PROGRAMY

J. Dienstbier uvedl, že dotační programy jsou permanentně podrobovány diskusi v Radě, zástupci resortů zde pravidelně informují o aktuálním stavu dotací. Předal slovo zástupcům poskytovatelů dotací. K. Kalistová pak informovala o dvou programech Ministerstva kultury.

- Program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR

Spadá do působnosti odboru regionální a národnostní kultury, komise je poradním orgánem náměstkyně ministra kultury, do jejíž působnosti přísluší problematika národnostních menšin (PhDr. Anna Matoušková). Výběrové dotační řízení na rok 2015 bylo vyhlášeno v srpnu 2014. Propozice, včetně podmínek, výběrového dotačního řízení, pokyny k vyplnění formuláře žádosti a formulář žádosti o státní dotaci v roce 2015, včetně příloh, byly vystaveny na internetových stránkách Ministerstva kultury, a následně též i na stránkách Rady. O vyhlášení výběrového dotačního řízení jsem informoval statutární zástupce subjektů. Přihlášky přijímal resort nejpozději do 20. října 2014. Projekty přijaté do výběrového dotačního řízení posoudí odborná komise, až bude znám rozpočet na uvedené výběrové řízení (pravděpodobně v únoru 2015). Ve výběrové komisi je 19 členů. Jednou z podmínek výběrového dotačního řízení je zaslání v papírové i elektronické podobě. Projektům předloženým po termínu, neúplně či chybně vyplněným, nevybaveným povinnými přílohami, či obsahově nevyhovujícím tematickým okruhům, nemůže být dotace ze státního rozpočtu poskytnuta. Dotace nebude poskytnuta též tomu žadateli, který opožděně, neúplně nebo nesprávně vyúčtuje dotaci poskytnutou Ministerstvem kultury v roce 2014.

Do výběrového dotačního řízení v roce 2015 byly předloženy 73 projekty, od 54 předkladatelů. 3 žádosti však nebyly v termínu zaslány též v elektronické podobě, proto bude dotační komise posuzovat 71 projektů od 51 předkladatelů.

Pro informaci uvedla, že v roce 2014 poskytlo Ministerstvo kultury dotace ve výši 7 942 000,- Kč na 59 projektů od 44 předkladatelů.

- Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin

Program spadá do působnosti odboru médií a audiovize. Uzávěrka výběrového dotačního řízení pro rok 2015 v programu Podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin byla 31. října 2014. Jednotlivé projekty se zatím zpracovávají, zatím je 33 kompletních žádostí. Žádosti podali nejen tradiční žadatelé, ale o podporu žádají i 2 regionální televize na výrobu programů v jazycích menšin. Jeden z projektů byl poslán i za mongolskou národnostní menšinu, tento projekt nebude do výběrového řízení zařazen, ale je asi jen otázkou času, kdy se představitelé mongolské komunity budou chtít zapojit do práce Rady a podílet se na všech dotačních programech. V rozpravě reagoval M. Sloboda otázkou po důvodech odmítnutí mongolského projektu. B. Bartíková vysvětlila, že v důvodové zprávě k menšinovému zákonu ve výčtu tradičních menšin mongolská není. Běloruské a vietnamské projekty před přijetím jejich zástupců do Rady také neměly šanci v dotačním programu uspět. R. Petráš komentoval problém vymezení pojmu národnostní menšina. Na to neexistuje jednoznačný výklad. V některých státech je specifikována doba pobytu tradičních národnostních menšin (např. v Maďarsku 100 let, v Polsku 50 let), ČR tato ustanovení nemá. Postup ministerstva je podle něj přijatelný. V. Appl doplnil vysvětlení tím, že resort kopíruje složení Rady, navíc ještě bere v potaz židovskou kulturu. Podpora cizinců je v odlišném režimu. Jde o postup zvykový, původně byl statut výběrové dotační komise schválen příkazem prvního náměstka ministra kultury v roce 1992. M. Sloboda upozornil na to, že národnostní menšiny by apriorně neměly být vylučovány z dotačního procesu. Pokud tyto subjekty jsou státními občany ČR, nemělo by jim být upřeno právo účastnit se dotačního řízení. A. Sulitka poukázal na to, že ČR nemá taxativní výčet menšin, tento problém se bude v budoucnu opakovat. Podle jeho názoru je na místě novelizovat menšinový zákon a taxativní výčet do něj doplnit. Nové menšiny nedostatečně využívají možností dotací v režimu integrace cizinců. A. Baršová zmínila možnosti, kdy poskytovatel dotace pragmaticky stanoví přijatelné podmínky (např. program podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků byl se souhlasem Rady rozšířen o chorvatštinu moravských Chorvatů). Uzavírat výčet národnostních menšin je přístup, který jde „proti době“. V. Henych podotkl, že menšinový zákon byl přijat právě proto, že v něm nebyl taxativní výčet menšin. M. Sloboda připomenul, že národnostní menšina se nestane menšinou úředním rozhodnutím, ale že jí je či není. Menšinový zákon by měl být extenzivní, ale

měl by diferencovat jednotlivá práva podle situace jednotlivých menšin. J. Dienstbier uzavřel rozpravu s tím, že záleží na formulaci vyhlášení dotačního programu.

Za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvedla dotace H. Krýzová. Jde o Program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Sdělila, že dotační program na rok 2015 byl vyhlášen 5. září 2014, s uzávěrkou dne 3. října 2014. Celkem je na něj určena částka 15 029 tis. Kč. V termínu přišlo 86 žádostí o celkové hodnotě 31 413 tis. Kč. Proběhlo formální hodnocení projektů, ty jsou zadány k odbornému hodnocení. Výběrová dotační komise bude jednat dne 19. listopadu t.r. a po schválení poradou vedení ministerstva budou výsledky dotačního řízení známy do 31. prosince 2014.

Posledním dotačním programem je program administrovaný Úřadem vlády, Program podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Informaci o něm podal M. Martínek, předseda výběrové dotační Komise. Program byl vyhlášen v září t.r., uzávěrka byla do konce října. Snahou je znát výsledky výběrového dotačního řízení do konce tohoto roku. Na posledním jednání Rady bylo schváleno rozšíření programu o chorvatštinu moravských Chorvatů, z 11 dosud evidovaných projektů ani jeden projekt není na ni zaměřen.

AD 8 INFORMACE O VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN (VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V HOLEŠOVĚ)

J. Dienstbier předal slovo členům realizačního týmu projektu Vzdělávání žáků z národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově. M. Dědič poděkoval za pozvání a informovali, že uvedená vzdělávací instituce poskytuje široké spektrum vzdělávání, od středního přes vyšší odborné až po celoživotní vzdělávání. Projekt vzdělávání žáků národnostních menšin se týká středoškolského vzdělávání, kde studuje celkem 350 žáků ve čtyřletém oboru, z toho je cca 50 žáků z národnostních menšin. Hlavními odbornými předměty jsou bezpečnostně právní činnost, kriminologie, kriminalistika a bezpečnostní příprava. Škola má celostátní působnost, absolventi nacházejí uplatnění v policii, bezpečnostních agenturách i ve veřejné správě. L. Hendrych stručně popsal průběh projektu, který trvá již osmým rokem. Škola vychází hlavně ze Strategie policie k národnostním menšinám, spolupracuje přitom s nestátními neziskovými organizacemi a romskými koordinátory. V současnosti studuje 45 žáků, jež reprezentují 10 národnostních menšin (např. z ruskojazyčných komunit, vietnamské a romské). Zvláštní aktivitou školy je prevence proti rasismu. R. Petráš nabídl spolupráci odborného týmu, U. Pham požádal o zaslání informačních materiálů.¹ P. Rojík se otázal na studijní úspěšnost těchto žáků, L. Hendrych vysvětlil, že projekt trvá pouze krátkou dobu, ale o absolventech se ví (např. jeden vietnamský student na policejní akademii). A.N. Keliň se zeptal na účast žáků z romské menšiny, L. Hendrych odpověděl, že každoročně jsou čtyři romští žáci úspěšní (přihlásí se cca 15 uchazečů).

AD 9 RŮZNÉ

o Výuka cizích jazyků v ČR ve vztahu angličtina vs. jakýkoli další cizí jazyk – Formulace Rámcového vzdělávacího programu

M. Pospíšil uvedl, že ke vzniku podnětu došlo na Konferenci Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, při vystoupení lingvisty a právníka V. Dovalila, popisujícího diskriminaci němčiny při výběru předmětu cizího jazyka (dne 10 října t.r., Černínský palác). V rámcových vzdělávacích programech, v nichž je upravena výuka cizích jazyků v ČR, lze podle něj najít diskriminační klauzuli ve vztahu angličtina vs. jakýkoli další cizí jazyk. Jde o text:

¹ Rozesláno členům za národnostní menšiny dne 18. listopadu 2014.

*„Vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 9. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich zákonných zástupců i v nižších ročnících; **přednostně by měla být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu**“.*

Požádal tedy zástupkyni resortu školství, mládeže a tělovýchovy, aby se resort k problému vyjádřil na příštím jednání Rady, což H. Krýzová přislíbila.

○ **Analýza Rady pro rozhlasové a televizní vysílání RESUMÉ MONITORINGU VYSÍLÁNÍ SE ZAMĚŘENÍM NA ZTVÁRNĚNÍ MENŠIN A SPECIFICKÝCH SKUPIN ZA OBDOBÍ ÚNOR A BŘEZEN 2014**

M. Pospíšil oznámil, že 21. října 2014 se Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (Rada RTV) seznámila s výsledky analýzy, jejímž účelem bylo zjistit, zda ve vysílání programů ČT1, ČT24, Prima a NOVA nedošlo k porušení zákona či licenčních podmínek. Vznikl tak text, který byl distribuován na tomto jednání. Doporučil v této věci Radu RTV kontaktovat. K. Kalistová popsala přístup Rady RTV, již byla do února t.r. předsedkyní. Rada RTV se pod jejím vedením začala soustavně zabývat otázkou stereotypizace menšin (zvláště romské) a podněcování k nenávisti. V období 2010-2011 vznikla řada dokumentů, jež jsou zpřístupněny na webu Rady RTV. Za nejproblematictější byly označeny televizní stanice Nova a Prima (pořad Kam se jiní bojí) a rozhlasová stanice Impuls (pořad Téma dne). Bohužel za tyto excesy nehrozí provozovateli žádná sankce, Rada RTV může pouze upozornit na porušení zákona. Poukázala na § 31 odst. 4 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, („Provozovatel vysílání ze zákona je povinen sestavovat programovou skladbu tak, aby ve svém vysílání poskytoval vyváženou nabídku pro všechny obyvatele se zřetelem na jejich věk, pohlaví, barvu pleti, víru, náboženství, politické či jiné smýšlení, národnostní, etnický nebo sociální původ a příslušnost k menšině.“). Toto ustanovení se nikdy neuplatňovalo. Rada RTV na dotaz, jak ČT ustanovení naplňuje, obdržela odpověď od generálního ředitele, obsahujícího příklady tohoto naplňování typu: pořad pro ženy – Sama doma, pořad pro muže – Letecké katastrofy. Změnit takový přístup trvalo dlouhou dobu. Doporučuje jednání s generálními řediteli veřejnoprávních institucí a Radou RTV.

○ **Podnět členů Rady za německou, romskou a slovenskou menšinu ohledně Pracovní skupiny pro menšinové vysílání**

J. Dienstbier uvedl, že i v tomto bodě je nastolena otázka, do jaké míry veřejnoprávní média plní úkoly veřejné služby v záležitosti menšin. Doporučuje v této věci kontaktovat Radu RTV, která má toto téma - jak je vidět – zpracováno. Požádal K. Kalistovou o případné zaslání všech relevantních dokumentů Rady RTV. K. Kalistová připomněla, že Rada RTV zpracovala před cca 2 lety dotazník ke spokojenosti s naplňováním veřejné služby podle § 31 odst. 4 zákona. Oslovené organizace vyjadřovaly většinou nespokojenost, vadí jim absence účasti na přípravě pořadů a při jejich vysílání, dokonce až cítí ghettoidní zařazení menšin. Slíbila zaslání všech příslušných dokumentů, včetně výroční zprávy Rady RTV za rok 2012. J. Dienstbier v té souvislosti poukázal na mediální výbor, který vzniká v rámci Sekce pro lidská práva na Úřadu vlády, společný pro Radu vlády pro lidská práva a Radu vlády pro záležitosti romské menšiny. Na něj by měla být i napojena iniciativa tří zástupců národnostních menšin (německá, romská, slovenská), které tímto požádal o vstupní informaci k tomuto bodu. M. Dzingel informoval, že ze schůzky dne 16. října t.r. vyplynulo, že skupina pro rozhlasové a televizní vysílání pro národnostní menšiny není již delší dobu aktivní a je zapotřebí urychleně tuto skupinu obnovit tak, aby se aktivně a produktivně mohly řešit záležitosti s tímto spojené. Dále, že zejména televizní menšinové vysílání je velice nedostačující (ani pořad Babylon nemá už původní půdorys) a přehlíživý přístup jednotlivých redakcí vůči příslušníkům menšin. Dávají tyto podněty ke zvážení a požadují, aby předseda Rady informoval o této situaci vládu. Ta by se tato těmito záležitostmi měla začít zabývat (mj. zjistit, jak byly jednotlivé body Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

implementovány do statusů a zákonů České televize a Českého rozhlasu, včetně jejich plnění). S. Lazarová jej doplnila, že jde o vysílání pro národnostní menšiny a o vysílání o národnostních menšinách. Připomněla zrušení Tvůrčí pracovní skupiny o etnických a jiných skupinách. Vznesla otázku, čím se pracovní skupina pro vysílání (PS) bude zabývat vedle jednání se statutárními zástupci médií a Rady RTV. J. Dienstbier na to navázal, že PS vymezí na základě dokumentů Rady RTV konkrétní obsahové požadavky. Otázka je, jak sestavit PS. Její dosavadní činnost popsal M. Pospíšil, v roce 2007 proběhlo jednání národnostních menšin s generálním ředitelem ČT a jeho týmem, tehdy byli určeni jako kontaktní osoby pro ČT J. Balážová a A. Sulitka. Potom až v roce 2012, kdy byla ustavena v ČT Tvůrčí producentská skupina pro národnostní, etnické a jiné menšiny, sešla se PS dvakrát s jejím vedoucím. Toto úsilí ocenil dopisem místopředseda Rady a nabídl služby PS. V březnu 2013 ale generální ředitel ČT tvůrčí producentskou skupinu zrušil. Požádal zástupce národnostních menšin o potvrzení členů PS. Doporučil nejprve jednat s Radou RTV. Na to navázal E. Delong požadavkem, aby generální ředitel ČT na jednání Rady přímo vysvětlil svůj přístup. Zmínil rovněž přesun polského vysílání ČT Ostrava na neděli 5:15 hod., což je pro polskou menšinu nepřijatelné. Už dva roky se marně snaží o nějaké dovolání. J. Dienstbier navrhnul propojit PS s mediálním výborem pro lidskoprávní oblast. Výsledkem by mělo být definování požadavků na veřejnoprávní média. S pozváním generálního ředitele ČT souhlasí, i když nelze garantovat jeho případné reakce. Na jednání s ním má PS připravit argumenty pro požadavky Rady. To podpořil i Š. Tišer., A.N. Kelin. a R. Petráš. S. Lazarová připomněla, že tvůrčí producentská skupina zanikla, přes závazky generálního ředitele, když se dostával do funkce. A.N. Kelin upozornil na to, že v Americkém centru běží cyklus debat o médiích, doporučil kontaktovat pořadatele (hnutí Focolare). K. Kalistová podotkla, že vysvětlení, proč některé věci nejdou, argumentem, že nejsou finanční prostředky, nemá opodstatnění, ČT má v rezervním fondu přes 3 mld. Kč. J. Miňo uvedl, že zpracoval přehled časové dotace národnostním menšinám v různých státech. Upozornil na ustanovení Evropské charty regionálních či menšinových jazyků ohledně médií (to je podle J. Dienstbiera formálně plněno). T. Kraus připomněl, že PS nějaké dokumenty již vytvořila. J. Dienstbier shrnul, že sekretariát po potvrzení členů PS zorganizuje v nejbližší době její setkání, které bude směřovat k definování požadavků a iniciovat pozvání generálního ředitele na Radu.

M. Pospíšil distribuoval zástupcům národnostních menšin urgenci S. Daniela o odpovědi na žádost, na niž odpověděl pouze U. Pham. M. Sloboda informoval o tom, že čtyřem osobám bylo při získání státního občanství proti jejich vůli počestěno jejich jméno (přechýlená či pravopisná podoba), což je v rozporu se čl. 11 Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, který stanoví, že příslušníci národnostních menšin mají právo na užívání jména podle svého mateřského jazyka. Požádal o poslání informací o dalších možných případech. J. Dienstbier připomenul, že takový případ řešil i Veřejný ochránce práv. V. Henych na to reagoval, s tím, že cizinci při udělení státního občanství se zapíše jméno podle pravidel českého pravopisu. Zákon o matrikách stanoví, že v souvislosti s tímto zápisem může kterákoliv osoba požádat o zápis, který je v souladu s pravopisem jeho mateřského jazyka. Této osobě je v případě žádosti vyhověno. Požádal rovněž o poskytnutí informace, pokus by bylo známo, že taková osoba se svou žádostí neuspěla, on takovou věc vyřídí.

J. Dienstbier jednání ukončil, příští jednání je předběžně plánováno na leden 2015, do té doby se setká PS a uskuteční se kulatý stůl k prvnímu bodu jednání.

Mgr. Jiří Dienstbier v.r.

předseda Rady vlády pro národnostní menšiny
ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

Zpracovali dne 14. listopadu 2014 M. Pospíšil a J. Kora